

[Statsministeren.]

selve udskrivningsprocenten nødvendigvis må fastlægges i løbet af de kommende uger.

Der er en række træk i den øjeblikkelige økonomiske udvikling, som gør, at regeringen ønsker en drøftelse med folketinget om gennemførelse af ændringer på andre af det økonomiske livs områder, som kan sikre, at der sker en opbremsning af pris- og omkostningsudviklingen.

Af hensyn til erhvervenes konkurrenceevne er det efter regeringens vurdering nødvendigt at søge at bryde den udvikling, som nu gennem en årrække har ført til, at vort pris- og omkostningsniveau er steget stærkere, end tilfældet har været i de lande, vore erhverv skal konkurrere med, hvad enten det er på eksportmarkederne, eller det er konkurrence med importerede færdigvarer på hjemmemarkedet. Fra 1955 til 1969 blev således de priser, der indgår i bruttonationalproduktet, stort set fordoblet; medens de gennemsnitlige priser på importerede og eksporterede varer og tjenester kun steg med 25-30 pct. Der er i øjeblikket tegn på, at der i sidste halvdel af 1970 kan blive udløst betydelige indkomststigninger. Julipristallet vil med sikkerhed udløse 1 og med ret stor sandsynlighed 2 pristalsportioner. Baggrunden herfor er ikke mindst at søge i udefra-kommende prisstigninger. Der finder fortsat en opgang sted i de internationale råvarepriser, og i den senere tid har højkonjunkturerne i de vigtigste industrilande også drevet priserne i vejret på forbrugsvarer og andre bearbejdede produkter, som importeres her til landet, med det resultat, at vort bytteforhold over for udlandet forringes.

Pristalsmekanismens virkninger vil i løbet af kort tid medføre, at disse udefra-kommende prisstigninger udløser en fornyet stigning i de indenlandske priser og omkostninger. Yderligere finder der den 1. september en forkortelse af arbejdstiden, sted med $\frac{3}{4}$ time, hvilket svarer til en lønstigning på ca. 2 pct., ligesom den sidste del af tjenestemandreformens lønreguleringer sker pr. 1. oktober. Efter al sandsynlighed vil vi således gå ind i 1971 med et omkostningsniveau i stærk bevægelse opad, hvilket medfører nye stigninger i omkostninger og indkomster i kraft af pristalsreguleringen. Hertil kommer, at der i foråret 1971 skal finde for-

nyelse sted af overenskomsterne på arbejdsmarkedet.

Det vil efter regeringens opfattelse få dybt alvorlige konsekvenser for dansk økonomi, hvis disse tendenser i erhvervenes konkurrenceevne får lov til at fortsætte. Regeringen gennemførte for 2 år siden en stramning af den økonomiske politik, og vi har siden fastholdt og ajourført denne stabiliseringspolitik, men betalingsbalancen viser, at yderligere foranstaltninger vil være nødvendige. Den stramme finans- og pengepolitik bør derfor suppleres med andre midler, som sigter mod hurtigt at bremse stigningen i priser og omkostninger. Lykkes det ikke, kan der opstå en situation, hvor udviklingen på betalingsbalancen gør det umuligt at opretholde den fulde beskæftigelse.

Det rejser så alvorlige perspektiver, at regeringen har følt det som sin pligt at søge tilslutning til gennemførelse af foranstaltninger, som effektivt kan bidrage til at bremse inflationen. Erfaringerne fra en lang årrække viser os, at den måde, hvorpå indkomstkapløbet udfolder sig, hverken socialt eller økonomisk er hensigtsmæssig. Ved siden af pristalsreguleringens automatiske virkninger for lønninger og pensioner kan reguleringen også indirekte påvirke landbrugs- hjemmemarkedspriser og avancerne i sådanne byerhverv, som ikke er stærkt afhængige af international konkurrence.

Forsøgene på at føre en solidarisk lønpolitik med særlig store løntillæg for de lavest lønnede har ikke ført til det ønskede resultat, fordi de særlige lavtlønstillæg er blevet udlignet af lønglidning for de højere lønninger. I perioder har et indenlandsk efterspørgselspres bidraget til at give udviklingen særlig fart. Som illustration af, hvad det har ført til, kan man henvise til, at en faglært arbejder i København over de sidste 10 år har fået sin pengeløn forøget med 125 pct. Trækker man stigningen i skatterne fra, og tager man hensyn til prisstigningerne, når man til, at det reelt kun har forøget hans private forbrugsmulighed med 20-25 pct. Undersøgelserne tyder på, at de grupper, som har haft den største varige fordel af inflationen, er besidderne af jord og fast kapital, som har kunnet opnå betydelige værdistigninger. Det burde være muligt at få indkomstdannelsen til at foregå på en